Agendapunt 3
Bijlage BEST-19-21

STRATEGIE EN BELEID NWB FONDS 2020

In dit document treft u de strategie en beleid van het NWB Fonds aan voor het jaar 2020. Het document bestaat uit hoofdelen delen met daarin een aantal paragrafen:

1. **Strategie:**
    a. **Status**
    b. **Positie**
    c. **Belangrijkste pijlers**
    d. **Impulsprojecten Blue Deal**
    e. **Strategie financiering**
2. **Beleid:**
    a. **Organisatie en besturing**
    b. **Regels en procedures in 2020**

Status NWB Fonds

Het NWB Fonds is een ***vermogensfonds van en voor de waterschappen***. Het stamvermogen van het fonds – bestaande uit schenkingen van de NWB Bank (thans totaal € 20,5 miljoen) – moet in stand blijven. Uitkeringen van het Fonds aan haar doelstellingen worden gedaan ten laste van de renteopbrengsten van het eigen vermogen.

De Belastingdienst heeft het NWB Fonds als ANBI aangewezen. Als zodanig betaalt het NWB Fonds geen belasting over verkregen schenkingen. Het NWB Fonds voldoet aan de ANBI-verplichtingen, in overeenstemming met de status van vermogensfonds. Deze positie en status zijn het fundamentele uitgangspunt voor het doel en de ambitie van het NWB Fonds.

Positie NWB Fonds

NWB Fonds is opgericht met als doel het wereldwijd bijdragen aan decentraal waterbeheer- en bestuur, waterveiligheid en schoon water. Het NWB Fonds co-financiert sinds haar oprichting internationale samenwerkingsprojecten (G2G) van de Nederlandse waterschappen en de Unie van Waterschappen.

De co-financiering van deze internationale samenwerkingsprojecten hebben de nodige verbeteringen opgeleverd en hebben onder de vlag *Dutch Water Authorities* (DWA) meer zichtbaarheid opgeleverd. De NWB Fonds projecten en de toegenomen zichtbaarheid hebben in 2018 geresulteerd in een samenwerking tussen de waterschappen, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het programma dat is opgericht heeft de naam *Blue Deal* en heeft als hoofddoelstelling 20 miljoen mensen helpen aan schoon, voldoende en veilig water. Daarmee draagt het Blue Deal programma actief bij aan de *Sustainable Development Goals* (SDGs) en loopt tot en met 2030.

Het Blue Deal programma heeft een eigen financiering en kent grotendeels dezelfde doelstelling als het NWB Fonds. De Nederlandse waterschappen hebben in 2018 en 2019 hun (grotendeels) NWB Fonds projecten omgevormd tot Blue Deal projecten. Het NWB Fonds heeft op basis van deze ontwikkeling haar strategie en beleid aangescherpt om goed aan te sluiten om deze nieuwe realiteit.

Belangrijkste pijlers NWB Fonds

De hoofddoelstelling van het NWB Fonds is het verbeteren van decentraal waterbeheer, beter bestuur, voldoende water, schoon water en waterveiligheid elders in de wereld. De focus ligt daarbij op het genereren van impact. Van plannen maken naar uitvoering, dat is de stap die we met elkaar de komende jaren te zetten hebben om van de SDGs een succes te maken. Het Blue Deal programma is een fantastisch instrument om impact te genereren en duurzaam samen te werken met buitenlandse partners.

Langjarig samenwerken en grotere projecten draaien vraagt ook van de waterschappen om op dit vlak verder te professionaliseren. Internationaal werken is een vak. De kunst is om de meerwaarde van de praktische uitvoeringskennis van waterschappen op een effectieve en

inspirerende wijze te verbinden met de enorme wateropgaven van de lokale partners in het buitenland.

Het NWB Fonds wil daarom de komende jaren de basis onder de internationale samenwerking van de Nederlandse waterschappen verder ontwikkelen en versterken zodat zij, via de Blue Deal, beter in staat zijn om resultaten en impact te realiseren binnen hun projecten. Dit wil het NWB Fonds doen door actief in te zetten of vijftal pijlers:

Versterken draagvlak

De ambitie van het NWB Fonds is om het interne draagvlak bij de waterschappen en hun stakeholders te vergroten door vaker en beter te communiceren over de internationale activiteiten van de waterschappen. De waterschappen zijn de primaire organisaties die, samen met buitenlandse publieke partners, vormgeven aan de internationale samenwerking. De waterschappen hebben zich gecommitteerd aan de Blue Deal en zullen voor een langere periode werknemers beschikbaar moeten stellen voor het uitvoeren van internationale projecten. Het NWB Fonds wil de internationale projecten ondersteunen om vaker en beter te communiceren over resultaten en geleerde lessen en op die manier het draagvlak te behouden en te versterken.

Internationaal werk als speerpunt voor persoonlijke ontwikkeling en HR-strategie

Het NWB Fonds wil het internationale werk helpen verankeren bij de interne organisaties van de waterschappen en inzichtelijk maken hoe werken in het buitenland werknemers helpt om persoonlijk te ontwikkelen en te groeien. Werken in het buitenland is zelden eenvoudig, vraagt veel aanpassingsvermogen van een werknemer en biedt vaak een verhelderend perspectief op de werkzaamheden in eigen land. Hierbij gaat ook nadrukkelijk om het halen en brengen van kennis en ervaring. Het NWB Fonds wil daarom actief inzetten op activiteiten en samenwerkingen die hieraan bijdragen.

Zorgen voor voldoende capaciteit, kwaliteit, continuïteit en diversiteit

Het NWB Fonds wil actief bijdragen aan een grotere en diverse groep waterschaps-medewerkers op juiste plek met de juiste competenties om de opzet en uitvoering van internationale samenwerkingsprojecten van waterschappen verder te professionaliseren. Er wordt actief ingezet op continue leren en ontwikkelen (ook tussen waterschappen – krachtenbundeling) en het vergroten van de pool van medewerkers die uitvoering geven aan de projecten. Het NWB Fonds wil meer investeren in competenties en vaardigheden die nu (of in de toekomst) ontbreken. Naast voldoende experts (e.g. hydrologen) zijn in toenemende mate *social engineers* van cruciaal belang om technische vraagstukken in een multidisciplinair kader te plaatsen.

Verbreden van het blikveld – Kansenlab

Het NWB Fonds wil via het Kansenlab effectief blijven zoeken naar manieren om de opzet en uitvoer van de internationale samenwerkingsprojecten te versterken, te versnellen en te verduurzamen. Hierbij wordt vooral gedacht aan het samenwerken/afstemmen met nieuwe samenwerkingspartners die positief bijdragen aan een project doordat ze unieke kennis en ervaring inbrengen. Hierbij kan gedacht worden aan kennisinstellingen en bedrijven, maar ook aan e.g. investeringsbanken, NGOs en andere Nederlandse partijen die waterschappen helpen projecten een sterkere positie geven – in binnen- en buitenland. Door actief deze verbindingen te leggen wil het NWB Fonds de projecten voorzien van een breder blikveld, inzicht in de politiek- economische context en de slagkracht vergroten.

Verkenningsmissies

Het NWB Fonds maakt onder dezelfde voorwaarden als voorheen verkenningsmissies of kortdurende projecten mogelijk. Niet alle projecten en initiatieven vallen immers binnen de kaders van de Blue Deal, maar kunnen wel van wezenlijk belang zijn voor het bereiken van de NWB Fonds doelstellingen in gebieden waar waterschappen nu nog niet actief zijn. De financiële bijdrage voor deze verkenningsmissies zijn ordergrootte €100.000 – 150.000,- en bieden de gelegenheid om tot een goed plan te komen dat met externe financiering uitgevoerd kan worden. Dat kan op termijn Blue Deal financiering zijn, maar denk hierbij ook aan investeringsbanken en Nederlandse overheidssubsidie vanuit e.g. RVO.

Impulsprojecten Blue Deal

Het NWB Fonds wil graag dat het Blue Deal programma een goede start kan maken door tijdens de eerste fase van de Blue Deal actief in te zetten op leren, professionaliseren en communiceren. Dit zijn tevens belangrijke onderwerpen voor het Blue Deal programma zelf, maar gedurende de eerste fase zijn er nog te weinig middelen beschikbaar om een goede start te maken. Met de impulsprojecten *leren en professionaliseren* en *communicatie* wordt op korte termijn actief bijgedragen aan de eerste drie pijlers van onze strategie.

Strategie financiering

Het NWB Fonds heeft als hoofdregel (sinds de oprichting) dat het maximaal 50% van de kosten van de samenwerkingsactiviteiten financiert. De andere 50% van de projectkosten moet worden gedekt uit eigen middelen van de waterschappen, een partnerbijdrage en/of een subsidie. Hiervoor zijn in het beleid (zie hieronder) specifieke regels opgesteld.

Het voormalige model waarin waterschappen een projectvoorstel indienen zal de komende periode minder vaak voorkomen. Vooral de verkenningsmissies zullen het oorspronkelijke karakter behouden, maar daarvoor is het budget beperkt.

Anticiperend op de Blue Deal en de vijf pijlers die het NWB Fonds heeft geformuleerd zal het NWB Fonds meer maatwerk verrichten bij het vormgeven en (co)-financieren van haar projecten. Er zal daarom per project bekeken moeten worden hoe effectief en duurzaam bijgedragen kan worden aan de doelstellingen. Mocht er aanleiding zijn om dit te wijzigen, dan wordt dat meegenomen in de jaarlijkse actualisatie van de strategie en het beleid.

BELEID NWB FONDS 2020

Vooraf

Het NWB Fonds heeft een groot deel van de beschikbare middelen voor 2020 reeds besteed aan in projecten die bijdragen aan het internationale werk van de waterschappen. Dit betreft o.a.

- Impulsprojecten die door het Blue Deal programma (Unie van Waterschappen) worden uitgevoerd in het kader van professionalisering en communicatie.
- Het Kennismakings- en Introductieprogramma Waterschappen Internationaal (KIWI) waarbij nieuwe mensen binnen het waterschap de kans krijgen om internationaal actief te worden.
- Een reservering voor Young Expert Professionals (YEP) programma binnen de Blue Deal.

Door deze projecten is de financiële ruimte voor nieuwe aanvragen (zoals tot 2019 gebruikelijk was) beperkt.

I Organisatie en besturing

De stichting NWB Fonds

De stichting NWB Fonds is opgericht op 22 december 2006. De vigerende statuten zijn van 23 december 2010. De stichting is gevestigd op het adres Koningskade 40, 2596 AA Den Haag. Fiscaal nummer (RSIN) 817.434.719. KvK nummer 27295597.

De gegevens van het NWB Fonds zijn vermeld op de internetsite: www.nwbfonds.nl. Hierop staan ook de samenstelling en gegevens van het bestuur, de programmacommissie en het bureau, met namen en functies.

Bestuur, programmacommissie en programmabureau in 2020

Het NWB Fonds heeft een beleidsbepalend bestuur en een uitvoerende programmacommissie. Het bestuur en de programmacommissie worden ondersteund door een programmabureau, dat tevens de (financiële) administratie voert. Het bureau staat onder leiding van de directeur van het NWB Fonds.

Bij het vervullen van deze taken slaat het bestuur acht op de statutaire doelstelling, de ANBI eisen en de bestaansgrond van de stichting. Deze drie vormen het kader voor de strategie en de goede besturing van het NWB Fonds.

In de oude situatie besloot de programmacommissie over de projectvoorstellen en financieringsaanvragen van de waterschappen. Het bureau adviseert en de directeur heeft vetorecht. Met deze constructie is gewaarborgd dat het NWB Fonds onafhankelijk van donateurs en begunstigden opereert en dat bestuurs- en programmacommissieleden niet afzonderlijk kunnen beschikken over het vermogen van de stichting.

In de huidige situatie (vanaf 2020) zullen er minder projectvoorstellen worden behandeld door de programmacommissie omdat waterschappen vrijwel volledig draaien op Blue Deal financiering. Het programmabureau initieert daarom ook zelf projecten die bijdragen aan de strategie. Bij deze zelf geïnitieerde projecten (zoals KIWI) kan het programmabureau ervoor kiezen om de uitvoering van het project in eigen beheer te doen. Deze projecten dienen formeel door de Unie te worden aangevraagd en door de programmacommissie te worden goedgekeurd. De programmacommissie de gelegenheid om zelf ook een actieve rol te spelen in het realiseren van onze strategie.

Voor voorstellen vanuit de waterschappen of de unie van waterschappen zal de programmacommissie de besluitvormende rol behouden.

Om voldoende contact te houden met de projecten wordt de programmacommissie door het programmabureau actief betrokken bij de projecten binnen de Blue Deal.

De bevoegdheden van bestuur, programmacommissie en directie zijn nader vastgelegd in het reglement van het NWB Fonds.

II Regels en procedures in 2020

Krachtenbundeling

Gelet op mogelijke nieuwe voorstellen voor verkenningsmissies of andere internationale activiteiten vanuit het waterschap, wordt eerst onderzocht hoe de extra capaciteit gebruikt kan worden binnen de bestaande Blue Deal projecten van het eigen of andere waterschappen. Het NWB Fonds blijft daarom aansturen op krachtenbundeling en onderlinge samenwerking.

Verkenningsmissies

Het uitgangspunt is dat er uiteindelijk een duurzaam resultaat mogelijk moet zijn. Met de beperkte middelen binnen het NWB Fonds is dat niet goed mogelijk, maar het ontwikkelen van een goed plan is mogelijk interessant voor externe financiers (e.g. EU, EIB, World Bank, ADB). Het is belangrijk om actief de verbinding te leggen met deze externe financiers en te onderzoeken hoe het waterschap, vanuit hun meerwaarde, kan bijdragen aan dergelijke projecten.

Indien men verkenningsmissie wil uitvoeren dan geldt:

- Voor het starten met het schrijven van een voorstel wordt eerst contact opgenomen met het programmabureau.
- Het voorstel betreft maximaal 4 uitgaande missies.
- Het moet leiden tot een duurzaam resultaat en duurzame financiering voor de langere termijn.
- Het voorstel wordt door de programmacommissie beoordeeld.
- Format van het voorstel wordt vooraf afgestemd met het programmabureau.

Financiële afspraken:

- De bijdrage vanuit het NWB Fonds is maximaal 50% van de projectkosten (max. €150.000,-)
- Reiskosten van uitgaande en inkomende missies (100%).
- DSA bij uitgaande en inkomende missies (VN-tarief, 100%).
- Forfaitaire loonkosten van Nederlandse experts tijdens uitgaande missies (€ 350 per dag).
- Kosten van onderzoek, workshops en publicaties (maximaal 100%);

Young Expert Professionals (YEP)

Het inzetten van YEP-ers binnen projecten biedt continuïteit en een goede leerschool voor jonge mensen die graag ervaring willen opdoen in het buitenland. De huidige praktijk wijst uit dat YEP-er een belangrijke schakel vormen tussen waterschap en lokale partner tussen de missies door. Bekende gezichten, aanwezigheid en continuïteit zijn belangrijk bij internationale samenwerking. Het NWB Fonds wil hier dan ook graag aan bijdragen.

Er wordt echter ook geconstateerd dat Nederlandse YEP-ers onvoldoende perspectief krijgen aangeboden vanuit de samenwerkende waterschappen. Soms hebben mensen andere interesses en dat is prima, maar het NWB Fonds hecht er waarde aan dat de waterschappen op korte termijn meer doen aan het betrekken en behouden van talent.

Het NWB Fonds co-financiert de ‘eigen bijdrage’ van de (loon)kosten van een Nederlandse en lokale YEP-er. Het NWB Fonds betaalt:

- De (loon)kosten van lokale YEP-ers met een maximaal bedrag van € 12.000,- per jaar.
- De (loon)kosten van Nederlandse YEP-ers met een maximaal bedrag van € 20.000,- per jaar.

  Aanvullende loonkosten (bijvoorbeeld door hogere inschaling eigen werknemer) worden niet vergoed.

Verder stelt het NWB Fonds aanvullende voorwaarden en inspanningsverplichtingen voor het co-financieren van Nederlandse YEP-ers:

- De samenwerkende waterschappen die de Nederlandse YEP-er inzetten werken samen aan het behoud van Nederlandse YEP-ers voor de eigen organisatie door periodiek gesprekken te voeren over de mogelijkheden/werkzaamheden binnen de waterschapswereld.
- De Nederlandse YEP-er staat op de loonlijst bij het indienende waterschap.
- De Nederlandse YEP-er krijgt de gelegenheid om intern te solliciteren bij het indienende waterschap.

Toelichting kostensoorten

Reis- en verblijfkosten missies

De out-of-pocketkosten van buitenlandse reizen (reis- en verblijfkosten) worden 100% vergoed. Dit geldt zowel voor uitgaande als voor inkomende werkbezoeken. Voor inkomende missies is het argument dat de partner veelal geen budget heeft voor buitenlandse reizen.

Bijkomende kosten van buitenlandse reizen, zoals visumkosten, vaccinaties en verzekeringen en reiskosten in eigen land (van en naar de internationale luchthaven) worden niet vergoed.

Loonkostencompensatie

Voor het uitzenden van experts kunnen waterschappen een loonkostencompensatie van € 350 per buitenlanddag krijgen. Met dit geld kunnen de waterschappen vervangers inhuren. De meeste waterschappen doen een beroep op de loonkostencompensatie. In toenemende mate gebruiken de waterschappen dit geld in het project zelf, uit het motief van maatschappelijke verantwoordelijkheid of uit het motief van HRM (investeren in medewerkers). Het NWB Fonds juicht dit toe, want het verhoogt de effectiviteit en de impact van de projecten en er gaat hefboomwerking van uit. Met dit geld kunnen diverse andere projectkosten worden gefinancierd, bijvoorbeeld de dagvergoedingen[1] van lokale deelnemers aan trainingen of de inhuur van lokale trainers of experts. Het kan ook worden gebruikt om de kosten van projectmanagement of –administratie te dekken.

Kosten van YEP-ers

Met de bijdrage in de loonkosten van trainees heeft het NWB Fonds ingespeeld op het YEP Water subsidieprogramma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (in samenwerking met het Netherlands Water Partnership). Dit programma subsidieert de training, begeleiding en out-of-pocketkosten van jonge waterprofessionals in het buitenland, maar niet de loonkosten van de Nederlandse trainees. YEP trainees dragen substantieel bij aan het succes van de samenwerkingsprojecten, zowel inhoudelijk (op kennisniveau) als bij de voorbereiding van werkbezoeken en workshops en bij de verslaglegging en administratieve afhandeling van werkbezoeken. Het NWB Fonds vergoedt maximaal € 20.000 van de loonkosten van de Nederlandse (YEP) trainees in samenwerkingsprojecten.

Een Nederlandse YEP trainee wordt in de regel gekoppeld aan een lokale YEP trainee. Het NWB Fonds kan ook een bijdrage verlenen in de niet door het YEP programma gesubsidieerde kosten van de lokale YEP trainee, met een maximum van € 12.000 per jaar. Met de bijdrage voor de lokale YEP trainee komt bij de partner tijdelijk extra capaciteit beschikbaar die gericht voor de samenwerking kan worden ingezet.

---

[1] In sommige projecten worden substantiële bijdragen besteed aan dagvergoedingen (“per diem” of DSA) voor lokale deelnemers aan cursussen, trainingen en workshops. In veel partnerlanden is het de gewoonte om deelnemers aan cursussen presentiegeld te geven. Meestal draagt de partnerorganisatie zelf weinig of niets bij.

Kosten van onderzoek, workshops en publicaties

Deze kostensoort beslaat een brede verzameling aan kennisactiviteiten, producten en diensten, zowel voor het brengen en helpen als voor het halen en leren in samenwerkingsprojecten. Gemeenschappelijk doel van deze activiteiten is: capaciteitsopbouw, kennisontwikkeling en kennisdeling.